

ידן מאשים את אריק שזיין פרוטוקול * מדוע הועבר הפרוטוקול

למזכירות המשלה רק כעבור שבוע * ידן ניצל את העדרות

תמיר מהארץ כדי לגרום למשבר * המשלה מתכוננת להפקיע אדמות

פרטיות נוספות למען הרחבת שתי התנחלויות קיימות ולהקים חדשות

עזה אומנם, בכוסמים, עכורים ככל שיהיו, וידן ייכנע לקואליציה המזורה של בגין את תמיר.

האשמת ידן:

זיוף מיסמכים

אחרי שחזר ממסעו בארצות-הברית, השתכנע ידן כי העדרות נוצלה כדי להעביר במשלה החלטה על הקמת ארבע התנחלויות נוספות, מבלי שיוכל לערער על כך.

טענותיו של ידן נגד אריק שרון התחלקו לכמה חלקים. ידן טען כי שרון לא היה נאמן להחלטה של ועדת-השרים לענייני-ביטחון. לדברי ידן, קבעה הוועדה ביום 22 באוגוסט אתרים שבהם תוקמנה התנחלויות חדשות, אך ריחן ב' ודותן לא היו ביניהן. ידן לא היה באור תה ישביה. הוא היה במסע-הרצאות מטעם הוועדה בארצות-הברית. הוא הסתמך על פרוטוקולים של ישיבת הוועדה, שהוא חבר בה. שני שמות אלה לא הופיעו בפרוטוקולים.

אל הסערה אשר יצר הגיע ידן כש-בידיו מיכתב מזכירה-המשלה, אריה נאור, ובו כתוב נאור: "השווייה את סיכומי של שריהחקלאות מה-30 באוגוסט בענייני התנחלות, עם הצגת הנושא בוועדת השרים לענייני-ביטחון ביום ה-22 באוגוסט. ההשוואה מעלה כי שניים מתוך ארבעת הישובים, שסוכמו בין שריהחקלאות ושרי-הביטחון, לא הוצגו בוועדת השרים לענייני-ביטחון, אשר ייפתה את כוחם של שני השרים, וייצמן ושרון, לקבל החלטות על דעתה. שני הישובים הם ריחן ב' ודותן".

שרון טוען כי עובדי לישיבת ראש-המשלה, ובראשם אריה נאור, עשו יד אחת עם ידן כדי ליצור לו בציבור תדמית של שקרן. לדברי שרון, הוא הביא לוועדה מיספר גלובלי של התנחלויות ושל עיבוי התנחלויות קיימות, ומיספר זה כלל גם את שתי התנחלויות-המריבה.

ההאשמה השנייה של ידן נגד שרון היתה כי ההחלטה לא הועברה כלל לידי עץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר. על פי החלטת הממשלה רש"איים שני השרים, וייצמן ושרון, להחליט ביניהם על מיקומן של התנחלויות חדשות, כאילו קיבלו על כך את אישור-הממשלה כולה. אולם הממשלה שמה סייג להחלטה זו, בקבעה כי המיקום צריך לקבל את אישורו של היועץ המישפטי לממשלה, מבחינת הרצון שלא להפקיע אדמות שבבעלות פרטית. סייג זה בא כדי למנוע מקרים בהם יועלו התנחלויות על קרקע פרטית ויגרמו תסיבות מישפטי יות. לוחיצמן יש עניין מיוחד למנוע הפקעת אדמות, ובכל שאר העניינים הרגועים להתנחלויות הוא סומך על סגנון מרדכי ציפורי.

במיקרה זה היה ברור לשני השרים, וייצמן ושרון, כי הקרקעות שעליהן מדובר, הן קרקעות-המדינה ולא קרקע פרטית, ולכן לא טרחו לפנות כלל אל היועץ המישפטי לממשלה. נימוק זה לא התקבל על דעתו של ידן, הגורס כי בכל מיקרה היה צריך לפנות לפרופסור יצחק זמיר.

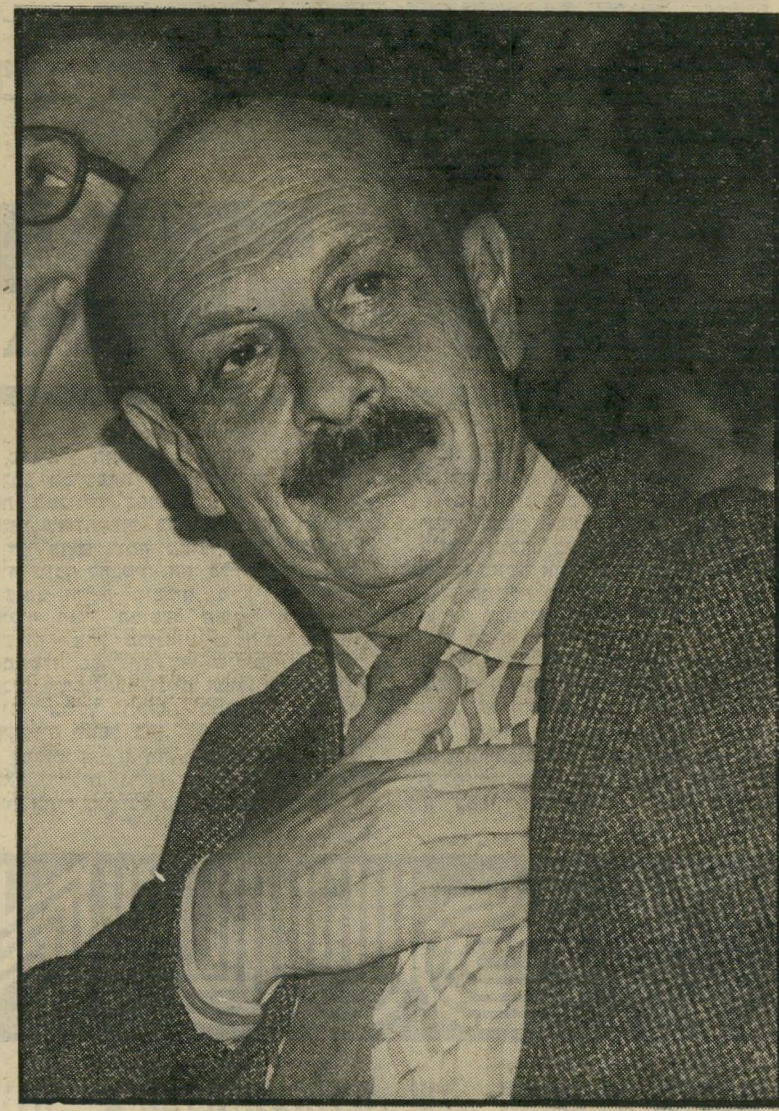
אולם הטענה החמורה ביותר של ידן נגד שרון היא האשמת הוויף, עוד בני שביה המוקדמת, שהיתה לידן בבוקר עם ראש-המשלה, לפני ישיבת הממשלה, טען ידן כי אריק זיין את פרוטוקול ועדת-השרים לענייני-הביטחון, שבראשה הוא עומד, בגין ביקש מידן שלא להעלות טענה זו בישיבת הממשלה, וגם לא בישיבת ועדת-השרים לענייני-ביטחון, שנערכה אחריה, כדי שהיא לא תדלוף לעיתונות, והבטיח, "לפעול בכל הדרום אפשרי כדי לברר האשמה זו". המדובר בשתי ועדות-שרים שונות: אחת לענייני-

מבלי להביאו אל ישיבת-המשלה. בטון אבהי פנה בגין אל אריק, והציע לו להפסיק את העבודות בהתנחלויות שעליהן הוחלט. עד שיתברר עירעורו של ידן, אלא שהפעם לא היה אריק מוכן לוותר לבגין, למרות הפצרותו שנאמרה בנימה של חנונים כימעט.

"זה לא עניין אישי ביני ובין ידן", אמר אריק לבגין, "זה עניין לאומי". בשיחה הקצרה והנוקבת שהיתה בין ה-שניים, הטיח אריק באוזני בגין גם את האשמה הבאה: "אילו היו מעלים את הטענה הזאת נגד משה דיין, מייד היתה אומר: 'השר דיין צודק!' למה? למה

ביטחון, בראשות ראש-המשלה, ואחת לענייני-הביטחון, שבראשה עומד אריק שרון, ועדת-המישנה בהרכב שרון-ויצמן פעלה מטעם הוועדה לענייני-ביטחון. כשהאשמות אלה בידיו, תבע ייגאל ידן מבגין, לפני ישיבת הממשלה, לאפי שר לו לערער על החלטת-המשלה בדבר הקמת התנחלויות, שהתקבלה בהעדרו, אם הדבר לא יינתן לו. איים ידן, לא ישתתפו שרי התנועה הדמוקרטית בישיבת-המשלה, וישקלו אף פרישה מהקוראליציה.

בגין הזעיק אליו מייד את אריק שרון, מתוך ניסיון לסיים את המשבר בלישכתו.

סגן ראש-המשלה ידן בלדוע צפרדעים או להתפטר?

פניני הפרשה

ייגאל ידן: "פרשת התנחלויות נגרמה בגלל הטעיה של שריהחקלאות".
אריק שרון: "מי שמשקר זה הפרופסור ידן, אשר היטעה את הציבור במשך שבוע שלם. אין אדם מדינת-ישראל אשר הוליד שולל כל-כך הרבה אנשים, כמו הפרופסור ידן!"
ייגאל ידן: "אני עוד אגלה דברים בעניין זה!"
אריק שרון: "הסגן, היום אני אפשיט אותך ערום על שולחן הממשלה!"
אריק שרון לידן: "אתה משקר!"
ידן לשרון: "אתה רימית!"
עזר וייצמן: "אין זו הפעם הראשונה שתוקפים שר, והממשלה אינה מגינה עליך!"
אריק שרון: "אל תעיד לי! אני לא זקוק להערךך, לא מבחינה מוסרית ולא מבחינה עניינית!"
אריק שרון: (על מזכיר הממשלה): "תגידו לפודל הזה..."

אני צריך לוותר תמיד? הפעם אני לא מוכן לוותר!"

אריק הבהיר לראש-המשלה כי מבחינתו אין כל מגיעה ששרי התנועה הדמוקרטית יממשו את איומם, ויפרשו מהמשלה.

בגין החשוש מצא שיש לו בעיה. הוא צנח תוך תקופה קצרה מאוירת האויף-ריה של הגינות קבלת-הפנים לנשיא-אנור אל-סאדאת בחיפה, ישר לתוך הקלחת הרוגשת של התגוששות הברוטא-לית בין חברי-המשלה.

בגין ניסה

למנוע התפוצצות

הוא לא יכול היה להכריע בין שרון לידן. מבחינה אידיאולוגית, הוא חש הזדהות עם אריק, המבצע למעשה את מה שהיה הוא עצמו רוצה לבצע. אילו היה לו הכוח להחליט, בכל הזדמנות מנופף בגין ברשימת התנחלויות שהקים עבורו אריק בגדה, כדי להוכיח לבוחריו בבחי-רות כי הוא מגשים את מצע הליכוד. זה מאפשר לו גם להימנע, מזה שנה וחצי, מביקור או מסיוור בגדה המערבית, מתוך חשש של קבלת-פנים וזעמת מצד המת-נחלים.

מצד שני חש בגין כלפי ידן התחייבות מוסרית חזקה ביותר. ייגאל ידן הוא השר הלויאלי ביותר כלפיו מכל חברי-המשלה. מעולם לא היו לו בעיות עימו. ידן מעולם לא איים ולא התנגש עם בגין. כסגן-ראש-המשלה הוא היה מוכן לקבל על עצמו כל מיני שליחויות בלתי-נעימות, שבגין רצה להימנע מהם.

משום-כך ביקש בגין משרי-האוצר, שימי-חה ארליך, לנסות לפשר בין הצדדים. ארליך עשה זאת בשיטה המקובלת עליו. הוא הבטיח לשרי הדמוקרטים כי אם יש חתפו בישיבה, יתייצבו השרים הליברליים לצידם ויתמכו בתביעותיהם. רק אז הסכים ידן וחבריו להפסיק את ה"פוס" ולחזור למישחק הממשלה.

מייד כאשר נפתחה ישיבת-המשלה, פתח אריק שרון במיתקפה חזיתית על ידן. הוא תבע שהממשלה תתייחס לטענותיו הפומביות של ידן, כי שרון היטעה את הממשלה ושיקר לה בעניין ההתנחלותיות.

"אין לנו כאן עניין עם מגילות גנוזות", עקץ שרון בעיניו את הארכיאולוג ידן, "לא צריך לעשות כאן חפירות ארכיאולוגיות. יש נתונים במיסמכים ובמפות".

על כך הגיב ידן: "אני עוד אמסור דברים בעניין זה..."

ואז פרץ אריק בדברים, שנשמעו כעלי-בון הצורב ביותר שהטיח אי-פעם שר בחברו לממשלת ישראל: "אני עוד אפי שיש אותך היום עירום ועריה!"

ידן לא היה היחיד שהפך מטרה לשבט לשונו של אריק. כך, למשל, כשניסה עוד וייצמן להרגיע את הרוחות הנסערות, הזהיר אותו אריק בהומור: "תזהר שאני לא אפשיט גם אותך!" וכשניסה מזכיר הממשלה, אריה נאור, לומר משהו בזכות ידן, השתיק אותו אריק בהאשמה כי לא שלח לו העתק מהתזכיר שהכין עבור ידן.

"אבל אני לא מתפלל על נאור", אמר אריק, "ממנו אני לא מצפה להגינות!"

ידן הפסיד את הקרב בתוך הממשלה ולא משום שלא היה צודק. בלטה הווי-כות זאת אומרת שמנחם בגין עצמו מוכיח נע בכך. להיפך, לא מן הנמנע כי גוח לו מצב שבו מוליכים אותו באף. למרות המילים החריפות שהוטחו נגדו, היה ידן נאמן להבטחתו לראש-המשלה, שלא להעלות את עניין הוויף.